



PREȘEDINTELE REPUBLICII MOLDOVA

31 iulie 2023

Nr. 01-06-50

Stimate Domnule Președinte al Parlamentului,

În conformitate cu art. 88 lit. j) din Constituția Republicii Moldova, cu art. 24 din Legea privind tratatele internaționale ale Republicii Moldova și cu pct. 244 din Regulamentul privind mecanismul de încheiere, aplicare și încetare a tratatelor internaționale, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 442 din 17 iulie 2015, prezint Parlamentului, spre examinare, proiectul de lege pentru denunțarea Acordului Consiliului Șefilor de State Membre ale Comunității Statelor Independente cu privire la Forțele Armate și Trupele de Grăniceri, încheiat la Minsk la 30 decembrie 1991, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 529 din 26 iulie 2023.

În calitate de organ responsabil pentru prezentarea proiectului de lege în Parlament se desemnează Ministerul Apărării.

Cu respect,

Sandu
Maia SANDU

Anexe:

- | | |
|--|-------------|
| 1. Copia demersului Cancelariei de Stat | - una filă; |
| 2. Hotărârea Guvernului nr. 529 din 26 iulie 2023 | - 2 file; |
| 3. Proiectul de lege pentru denunțarea Acordului | - 2 file; |
| 4. Copiile textului Acordului (în limba română – 1 filă, în limba rusă – 2 file) | - 3 file; |
| 5. Argumentarea oportunității denunțării Acordului | - 4 file; |
| 6. Copiile avizelor autorităților de resort | - 8 file; |
| 7. Tabelul de sinteză | - 2 file. |

Domnului Igor GROSU,
Președinte al Parlamentului

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA	
D.D.P. Nr. <u>278</u>	
" <u>31</u> "	<u>07</u> 20 <u>23</u>
Ora _____	



CANCELARIA DE STAT A REPUBLICII MOLDOVA

Nr. 25-76-7918

Chișinău

26 iulie 2023

Aparatul Președintelui Republicii Moldova

În temeiul art. 86 alin. (1) din Constituția Republicii Moldova, art. 24 din Legea nr. 595/1999 privind tratatele internaționale ale Republicii Moldova și pct. 244 din Regulamentul privind mecanismul de încheiere, aplicare și încetare a tratatelor internaționale, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 442/2015 se prezintă spre examinare proiectul de lege pentru denunțarea Acordului Consiliului Șefilor de State Membre ale Comunității Statelor Independente cu privire la Forțele Armate și Trupele de Grăniceri, încheiat la Minsk la 30 decembrie 1991, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 529 din 26 iulie 2023.

Responsabil de prezentarea în Parlament a proiectului de lege este Ministerul Apărării.

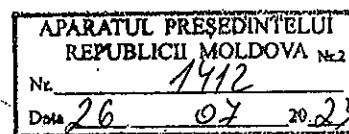
Anexe:

1. Hotărârea Guvernului privind aprobarea proiectului de lege (în limba română – 1 filă, în limba rusă – 1 filă);
2. Proiectul de lege pentru denunțarea Acordului (în limba română – 1 filă, în limba rusă – 1 filă);
3. Copiile textului Acordului (în limba rusă – 2 file, în limba română – 1 filă);
4. Argumentarea oportunității denunțării Acordului (4 file);
5. Copiile avizelor ministerelor și altor autorități administrative centrale (8 file);
6. Tabelul de sinteză (2 file).

Secretar general adjunct al Guvernului

Roman CAZAN

Ex. Z. Gurău
Tel: 022-250482



Casa Guvernului,
MD-2033, Chișinău,
Republica Moldova

Telefon:
+ 373 22 250 104

Fax:
+ 373 22 242 696

E-mail:
cancelaria@gov.md



GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÂRE nr. 519

din 26 iulie 2023

Chișinău

**Privind aprobarea proiectului de lege pentru denunțarea Acordului
Consiliului Șefilor de State Membre ale Comunității Statelor Independente
cu privire la Forțele Armate și Trupele de Grăniceri,
încheiat la Minsk la 30 decembrie 1991**

În temeiul art. 14 alin. (2), art. 24 alin. (1) lit. a) și alin. (4) din Legea nr. 595/1999 privind tratatele internaționale ale Republicii Moldova (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2000, nr. 24-26, art. 137), cu modificările ulterioare, Guvernul HOTĂRĂȘTE:

Se aprobă și se prezintă Președintelui Republicii Moldova spre examinare proiectul de lege pentru denunțarea Acordului Consiliului Șefilor de State Membre ale Comunității Statelor Independente cu privire la Forțele Armate și Trupele de Grăniceri, încheiat la Minsk la 30 decembrie 1991.

Prim-ministru

Contrasemnează:



DORIN RECEAN

Viceprim-ministru,
ministrul afacerilor externe
și integrării europene

Nicolae POPESCU

Ministrul apărării

Anatolie Nosatîi

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA**LEGE**

**pentru denunțarea Acordului Consiliului Șefilor de State Membre
ale Comunității Statelor Independente cu privire la Forțele Armate
și Trupele de Grăniceri, încheiat la Minsk la 30 decembrie 1991**

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art. 1. – Se denunță Acordul Consiliului Șefilor de State Membre ale Comunității Statelor Independente cu privire la Forțele Armate și Trupele de Grăniceri, încheiat la Minsk la 30 decembrie 1991.

Art. 2. – Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene va notifica Comitetului Executiv al Comunității Statelor Independente denunțarea Acordului menționat.

Art. 3. – Prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președintele Parlamentului

ARGUMENTAREA
oportunității denunțării Acordului Consiliului Șefilor de state-membre ale
Comunității Statelor Independente cu privire la Forțele Armate și Trupele de
Grăniceri, încheiat la Minsk, la 30 decembrie 1991

A. Descrierea tratatului

Informații generale.

Acordul Consiliului Șefilor de state-membre ale Comunității Statelor Independente cu privire la Forțele Armate și Trupele de Grăniceri din 30 decembrie 1991 a fost semnat de către următoarele state membre ale Comunității Statelor Independente: Republica Azerbaidjan, Republica Armenia, Republica Belarusi, Republica Kazahstan, Republica Kîrgîzstan, Republica Moldova, Federația Rusă, Republica Tadjikistan, Turkmenistanul, Republica Uzbekistan și Ucraina.

Republica Georgia nu a semnat Acordul nominalizat.

Acordul Consiliului Șefilor de state-membre ale Comunității Statelor Independente cu privire la forțele armate și trupele de grăniceri, încheiat la Minsk, la 30 decembrie 1991 este un tratat interstatual, conform prevederilor art.3 din Legea nr.595/1999 privind tratatele internaționale ale Republicii Moldova. Președintele Republicii Moldova a semnat Acordul nominalizat la 30 decembrie 1991, fără rezerve.

Acordul Consiliului Șefilor de state-membre ale Comunității Statelor Independente cu privire la forțele armate și trupele de grăniceri, încheiat la Minsk la 30 decembrie 1991, este constituit din titlu, preambul și 4 articole. Acordul vizat este întocmit într-un singur exemplar, în limbile azerbaidjană, armeană, belarusă, kazahă, kârgâză, moldovenească, rusă, tadjikă, turkmenă, uzbekă și ucraineană. Toate textele au aceeași valabilitate. Exemplarul original se va păstra în Arhiva Guvernului Republicii Belarusi, care va remite statelor părți ale prezentului Acord copia lui certificată.

Informații privind conținutul tratatului.

Obiectul Acordului Consiliului Șefilor de state-membre ale Comunității Statelor Independente cu privire la forțele armate și trupele de grăniceri este reconfirmarea dreptului legitim a Statelor membre ale Comunității de creare a propriilor forțe armate și elaborarea mecanismului activității trupelor de grăniceri, ținându-se cont de cerințele legislației naționale a statelor Comunității și a dreptului lor la crearea forțelor armate și trupelor de grăniceri proprii (*art.art.1-4 din Acord*).

Scopul Acordului citat este soluționarea acceptabilă a problemelor apărării și securității, inclusiv a pazei frontierelor statelor membre ale Comunității Statelor Independente (*Preambul*).

Acordul în cauză prevede, totodată, examinarea și soluționarea, împreună cu Comandantul Suprem al forțelor armate, a chestiunii cu privire la modul de dirijare a forțelor armate comune ținându-se cont de legislația națională a statelor Comunității, precum și cea referitoare la etapele realizării, de către statele Comunității, a dreptului lor la crearea forțelor armate proprii. Pentru Ucraina — cu începere din 3 ianuarie 1992 (*art.2 din Acord*).

În același context, Acordul vizat prevede numirea în funcția de Comandant Suprem al Trupelor de Grăniceri - KALINICENCO I. Ia. (*art.3 din Acord*). Comandantul Suprem al Trupelor de Grăniceri se însărcinează să elaboreze împreună cu conducătorii statelor membre ale Comunității, mecanismul activității trupelor de grăniceri ținându-se cont de

cerințele legislației naționale a statelor Comunității, cu excepția statelor cu care acest mecanism al activității trupelor de grăniceri de acum s-a pus de acord (*art.4 din Acord*).

Acordul Consiliului Șefilor de state-membre ale Comunității Statelor Independente cu privire la forțele armate și trupele de grăniceri nu conține prevederi cu referință la implementarea, amendarea sau substituirea tratatelor în vigoare. Totodată, anumite tratate semnate în cadrul Comunității Statelor Independente fac referință la Acordul Consiliului Șefilor de state-membre ale Comunității Statelor Independente cu privire la forțele armate și trupele de grăniceri, încheiat la Minsk la 30 decembrie 1991. Astfel de tratate de referință semnate în cadrul CSI sunt următoarele: *Acord privind forțele armate comune pentru perioada de tranziție, din 20 martie 1992; Acord privind statutul trupelor de grăniceri ale Comunității Statelor Independente din, 20 martie 1992; Acord privind baza legală a activităților forțelor armate comune ale Comunității Statelor Independente, din 20 martie 1992; Acord privind protecția frontierelor de stat și a zonelor economice maritime ale statelor membre ale Comunității Statelor Independente, din 20 martie 1992; Acord dintre Republica Armenia, Republica Belarus, Republica Kazahstan, Republica Kârgâzstan, Federația Rusă, Republica Tadjikistan, Turkmenistan și Republica Uzbekistan cu privire la forțele cu destinație comună pentru perioada de tranziție, din 14 martie 1992*. Republica Moldova nu este parte la tratatele de referință nominalizate.

Acordul Consiliului Șefilor de state-membre ale Comunității Statelor Independente cu privire la forțele armate și trupele de grăniceri nu prevede expres momentul intrării în vigoare, termenul de valabilitate, modul de încetare și prelungire a valabilității și nici modul de amendare acestuia. Conform surselor de publicare a Acordului vizat, acesta este în vigoare pentru Republica Moldova din 30 decembrie 1991 și nu a fost amendat. Acordul vizat este publicat în ediția oficială: *Tratate Internaționale*, vol.16, pag.13 și pe pagina web al depozitarului ”informații de depozitare”: <http://cis.minsk.by/reestr/ru/index.html#reestr/view/text?doc=8>

B. Analiza oportunității denunțării tratatului:

Acordul Consiliului Șefilor de state-membre ale Comunității Statelor Independente cu privire la Forțele Armate și Trupele de Grăniceri nu prevede expres denunțarea prevederilor acestuia. Respectiv, Guvernul Republicii Moldova, în conformitate cu prevederile Convenției de la Viena cu privire la dreptul tratatelor, încheiată la 23 mai 1969, va notifica cu cel puțin douăsprezece luni înainte intenția sa de a denunța tratatul. Respectiv, Comitetul Executiv CSI, în conformitate cu prevederile aceleiași Convenției va solicita statelor membre să prezinte opiniile sale, în decurs de 12 luni, pe marginea intenției Republicii Moldova de a se retrage din tratatul menționat.

Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene (*Nr. DI/1/391- 902 din 30 ianuarie 2023 și Nr. DI/1/391- 2185 din 24 februarie 2023*) a solicitat Ministerului Apărării demararea, pe domeniul de responsabilitate, a procesului de denunțare a tratatelor semnate în cadrul CSI, utilitatea cărora a dispărut. Astfel, Ministerul Apărării propune denunțarea Acordul Consiliului Șefilor de state-membre ale Comunității Statelor Independente cu privire la Forțele Armate și Trupele de Grăniceri din 30 decembrie 1991 din considerentele expuse în continuare.

Mentținerea calității de stat membru a Republicii Moldova la Acordul Consiliului Șefilor de state-membre ale Comunității Statelor Independente cu privire la Forțele Armate și Trupele de Grăniceri din 30 decembrie 1991 nu mai este validă, în temeiul rezervelor adoptate prin Hotărârea nr.76/1994 a Parlamentului Republicii Moldova la Acordul de constituire a Comunității Statelor Independente, semnat în numele Republicii Moldova la

21 decembrie 1991 la Alma-Ata. Astfel, Parlamentul Republicii Moldova a ratificat Acordul de constituire a CSI cu rezervă la art.6, cu excepția alineatelor trei și patru, ce prevăd următoarele: *"Statele membre ale Comunității vor păstra și susține, sub comandament unit, spațiul militar-strategic comun, inclusiv controlul unic asupra armamentului nuclear, ordinea realizării căruia va fi reglementat de un acord special. Ele garantează de asemenea condiții necesare amplasării, funcționării, aprovizionării materiale și sociale a forțelor armate strategice. Părțile se obligă să promoveze o politică coordonată în domeniul ocrotirii sociale și asigurării cu pensii a militarilor și familiilor lor."* Respectiv, aceste prevederi din Acordul de constituire a CSI nu sunt obligatorii pentru Republica Moldova.

Altă rezervă adoptată prin Hotărârea nr.76/1994 a Parlamentului Republicii Moldova la Acordul de constituire a CSI este expunerea articolului 12 din Acord în următoarea redacție: *"Înaltele Părți Contractante, pornind de la legislația națională, garantează respectarea obligațiilor internaționale, ce decurg din Tratatul fostei U.R.S.S. Parlamentul Republicii Moldova pornește de la înțelegerea faptului că Republica Moldova, în cadrul Comunității Statelor Independente, se va orienta mai întâi de toate la colaborarea economică și va exclude interacțiunea în domeniile politico-militare, ca fiind în contradicție cu principiile suveranității și independenței Republicii Moldova."* Astfel, RM nu interacționează în domeniile politico-militare în cadrul CSI.

Acțiuni întreprinse anterior pentru evitarea denunțării Acordului Consiliului Șefilor de state-membre ale Comunității Statelor Independente cu privire la Forțele Armate și Trupele de Grăniceri din 30 decembrie 1991 nu se cunosc.

La etapa actuală, la depozitarul Acordului Consiliului Șefilor de state-membre ale Comunității Statelor Independente cu privire la Forțele Armate și Trupele de Grăniceri nu sunt înregistrate notificări din partea celorlalte părți la Acord față de posibila decizie de denunțare a tratatului (<http://cis.minsk.by/reestr2/doc/8#documentCard>). Cu referință la solicitarea Ministerului Apărării al Republicii Moldova, Ministerul Apărării al Ucrainei (*scrisoarea cu nr.8 din 30.03.2023*) informează că pentru Ucraina, la momentul de față, formal rămâne în vigoare Acordul Consiliului Șefilor de state-membre ale Comunității Statelor Independente cu privire la forțele armate și trupele de grăniceri din 30 decembrie 1991. Poziția celorlalte părți la Acordul vizat față de posibila decizie de denunțare a acestuia nu se cunosc, la moment.

Consecințe politice negative la toate nivele nu sunt identificate pentru că Republica Moldova participă la sistemul de securitate al Națiunilor Unite (*conform Cărții Națiunilor Unite din 26 iunie 1945, în vigoare pentru Republica Moldova din 2 martie 1992*). Republica Moldova proclamă neutralitatea sa permanentă și nu admite dislocarea de trupe militare ale altor state pe teritoriul său (*art.11 din Constituția Republicii Moldova, în vigoare din 27 august 1994*). Republica Moldova dispune de Forțe Armate în conformitate cu Constituția (*art.art.57, 108*). Totodată, autoritățile Republicii Moldova sunt obligate să ia toate măsurile necesare, inclusiv de ordin militar, care i-ar permite să se apere eficient împotriva amenințărilor în adresa valorilor fundamentale constituționale, precum independența națională, integritatea teritorială sau securitatea statului. Participarea Republicii Moldova la sisteme colective de securitate, asemenea sistemului de securitate al Națiunilor Unite, operațiuni de menținere a păcii, operațiuni umanitare etc., care ar impune sancțiuni colective împotriva agresorilor și infractorilor de drept internațional, nu este în contradicție cu statutul de neutralitate (*art.1, liniuțele doi și patru*

din Hotărârea nr.14/2017 a Curții Constituționale privind interpretarea articolului 11 din Constituție).

Nu se prevăd consecințe financiar-economice sau de altă natură, deoarece Republica Moldova, în temeiul rezervelor formulate de Parlament, nu a implementat *de facto* Acordul Consiliului Șefilor de state-membre ale Comunității Statelor Independente cu privire la forțele armate și trupele de grăniceri din 30 decembrie 1991 și nu a semnat tratatele de referință, menționate mai sus, privind statutul forțelor armate și trupelor de grăniceri ale Comunității Statelor Independente, semnate în cadrul CSI.

Denunțarea Acordului prezentat nu va necesita modificarea sau adoptarea unor acte normative noi.

Pe teritoriul Republicii Moldova nu au fost create forțe armate și trupe de grăniceri ale Comunității Statelor Independente, deci nu este necesar lichidarea careva structuri existente.

Nu va fi necesar elaborarea unui plan de acțiuni în legătură cu denunțarea Acordului în cauză.

Consecințe în raport cu alte părți la Acordul vizat și cu părțile terțe nu se cunosc, la moment.

Nu va fi necesar încheierea unor alte tratate în cazul denunțării Acordului prezentat.

Ministru

Digitally signed by Nosatîi Anatolie
Date: 2023.06.28 16:22:52 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova



Anatolie NOSATÎI